

III. Situační zpráva státní pokladny

Státní pokladna (SP) zahrnuje souhrn peněžních prostředků, které jsou odděleně vedeny na příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu, na účtech státních finančních aktiv, na účtech pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu, na účtech finančních a celních úřadů, na kterých jsou spravovány daňové příjmy, které jsou následně určeny rozpočtům územních samosprávných celků, státním fondům, Národnímu fondu (NF), rezervním fondům organizačních složek státu, do státních finančních aktiv a na účtech určených ke správě peněžních prostředků z vybraných cel určených k odvodům do vlastních zdrojů Evropské unie, na účtech rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu, na účtech příspěvkových organizací, Pozemkového fondu ČR, státních fondů a Národního fondu, na zvláštních účtech podle zákona, kterým se ruší Fond národního majetku ČR (FNM) a na dalších účtech vedených se souhlasem Ministerstva financí u České národní banky.

Účty podřízené státní pokladně jsou podřízeny jednotlivým souhrnným účtům státní pokladny. Celkový součet netermínovaných prostředků na účtech podřízených jednotlivým souhrnným účtům SP nesmí být záporný. Přebytky prostředků na jednotlivých souhrnných účtech státní pokladny může Ministerstvo financí krátkodobě ukládat nebo investovat na finančním trhu s cílem minimalizace výdajů spojených s řízením likvidity státní pokladny a řízením státního dluhu.

Tabulka č. 13: Souhrnné účty státní pokladny (v mil. Kč)

Ukazatel	30.9.2011 (1)	30.9.2012 (2)	Rozdíl (2-1)	Index v % (2:1)
1. Státní rozpočet - saldo příjmů a výdajů	-105 138	-71 413	33 725	67,9
2. Sdílené daně určené územním rozpočtům - saldo	8 922	13 340	4 418	149,5
3. Sdílené příjmy ES/NF a SR - saldo	735	-780	-1 515	-106,1
4. Sdílené daně určené SFDI, SFŽP - saldo	472	573	101	121,4
5. Prostředky na účtech SFA	169 991	243 759	73 768	143,4
- toho: prostředky na umořovacím účtu	156 401	216 478	60 077	138,4
6. Účet řízení likvidity státní pokladny	-76 425	-216 553	-140 128	283,4
7. Účet financování státního dluhu				
8. Rezervní fondy a FKSP OSS, zvl. fondy - zůstatek	1 577	33 464	31 887	2 122,0
A. Celková pozice státní pokladny (1. až 8.)	134	2 390	2 256	1 783,6
B. Účet hospodaření státního rozpočtu	-124	-2 330	-2 206	1 879,0
C. Souhrnné účty státní pokladny - zůstatek (A+B)	10	60	50	600,0

Jak je patrné z tabulky, souhrnné účty státní pokladny byly v největší míře tvořeny prostředky na účtech státních finančních aktiv. V 1. až 3. čtvrtletí 2012, stejně jako v roce 2011, byly na účtech státních finančních aktiv vykazovány nejenom prostředky účelově určené ke krytí výdajů státního rozpočtu v průběhu roku (např. na restituce, povodně apod.), ale především prostředky získané emisemi státních dluhopisů (evidované na tzv. umořovacím účtu). Zapojení prostředků umořovacího účtu v rámci souhrnných účtů SP se proti roku 2011 zvýšilo (o 60,1 mld. Kč), když na druhé straně došlo k poklesu stavů na účtech sdílených příjmů ES/NF a státního rozpočtu. Výrazně vyšší bylo i zapojení prostředků fondů organizačních složek státu – celkem o 31,9 mld. Kč – což bylo způsobeno zapojením (od února 2012) účtů prostředků z privatizace bývalého Fondu národního majetku do souhrnných účtů SP (v rámci kapitoly Ministerstva financí).

Zůstatek souhrnných účtů SP ke konci září 2012 ve výši 60 mil. Kč (podrobněji viz tabulku č. 5 v příloze) byl součtem:

- **schodku státního rozpočtu ve výši 71,4 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy v objemu 757,1 mld. Kč a výdaji ve výši 828,5 mld. Kč,
- **zůstatku sdílených daní určených územním rozpočtům ve výši 13,3 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy (nárokem) z celostátního výnosu daní ve výši 128,5 mld. Kč a skutečným převodem těchto daňových příjmů územním rozpočtům ve výši 115,2 mld. Kč (jde o prostředky na příjmových účtech finančních úřadů určené pro územní orgány – kraje a obce – za daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a některé další daňové příjmy, korigované provedenými převody do územních rozpočtů prostřednictvím převodových účtů),
- **zůstatku sdílených příjmů (cla) Evropských společenství (ES)/Národního fondu a státního rozpočtu ve výši -780 mil. Kč**, představujícího rozdíl mezi celkovými příjmy ve výši 5,4 mld. Kč a jejich převody do rozpočtu ES/NF (3,6 mld. Kč) a do státního rozpočtu (2,6 mld. Kč, včetně převodů z loterií),
- **zůstatku sdílených daní určených státním fondům (SFDI a SFŽP) ve výši 573 mil. Kč**, představujícího rozdíl mezi jejich nárokem (10,2 mld. Kč) a převodem (9,6 mld. Kč),
- **prostředků na účtech státních finančních aktiv ve výši 243,8 mld. Kč**, představujících zůstatky účelových prostředků vedených na vkladových účtech u ČNB (na umořovacím účtu 216,5 mld. Kč, na účtu rezervy pro důchodovou reformu 14,3 mld. Kč, na účtu zvláštních účelových prostředků 7,3 mld. Kč, na účtu prostředků z úvěrů přijatých od EIB 2,0 mld. Kč, na účtu pro úhradu restitucí a ostatních účelových prostředků pro Ministerstvo zemědělství 1,6 mld. Kč, na účtu prostředků z malé privatizace na výdaje spojené se zánikem věcných břemen 913 mil. Kč, na účtu prostředků úrazového pojištění 678 mil. Kč, na účtu státních finančních rezerv 266 mil. Kč, na účtu prostředků na odstraňování důsledků povodní 126 mil. Kč, na umořovacím účtu cizích prostředků 62 mil. Kč a dalších),
- **zůstatku na účtech rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu a zvláštních fondů** (bývalého Fondu národního majetku) ve výši **33,5 mld. Kč** (z toho účty FNM 31,8 mld. Kč) představujícího saldo prostředků přijatých do fondů a jejich čerpáním,
- **zůstatku účtu řízení likvidity státní pokladny a účtu financování státního dluhu¹⁰ ve výši -216,6 mld. Kč**, který představoval dočasné reinvestování určených prostředků státní pokladny formou nákupu pokladničních poukázek ČNB, a tím získání úrokových výnosů, resp. úsporu úrokových nákladů v případě odkupu vlastních státních pokladničních poukázek Ministerstvem financí,

---

¹⁰ Účet „Financování státního dluhu“ (ÚFSD) je aktivně-pasivní účet (v rámci SFAP) sloužící ke krytí (přechodného) schodku státního rozpočtu ke konci roku stanovenými vybranými zdroji souhrnného účtu státní pokladny. „Vypůjčené“ zdroje SP jsou evidovány jako pasivum na ÚFSD, které je v následujícím roce umořeno (prostředky jsou „vráceny“) z emisní činnosti.

- **zůstatku účtu hospodaření státního rozpočtu¹¹ ve výši -2,3 mld. Kč**, který slouží pro financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol z úvěrů od Evropské investiční banky a ze státních finančních aktiv.

Řízení likvidity státní pokladny v lednu až září 2012, tj. vyrovnávání nesouladu mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu v průběhu roku, se proti loňskému 1. až 3. čtvrtletí zlepšilo, když průměrný denní stav (zůstatek) nevyužitých prostředků na souhrnných účtech státní pokladny dosahoval 6 mil. Kč proti 60 mil. Kč v roce 2011. Průměrný denní objem reinvestovaných prostředků na účtu řízení likvidity SP byl v meziročním srovnání výrazně vyšší (153,2 mld. Kč proti 55,4 mld. Kč v roce 2011). Souviselo to se značně vyšším zapojením vkladových účtů státních finančních aktiv v rámci SP (průměrný denní stav v 1. až 3. čtvrtletí 2012 představoval 172,1 mld. Kč proti 109,3 mld. Kč v předchozím roce), a se zapojením účtů zvláštních fondů bývalého Fondu národního majetku (průměrný denní stav, včetně rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu, představoval v 1. až 3. čtvrtletí letošního roku 22,1 mld. Kč, což proti stejnému období předchozího roku znamenalo nárůst o 20,3 mld. Kč). Vyšší bylo i zapojení zůstatků účtů určených pro převod daní územním samosprávným celkům, státním fondům a Evropské unii (průměrný denní stav 7,9 mld. Kč proti 6,5 mld. Kč v minulém roce). Záporné bylo zapojení prostředků státního rozpočtu - průměrné denní saldo státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí roku 2012 bylo schodkové ve výši 47,9 mld. Kč, což byla nižší hodnota než ve stejném období roku 2011 (o 14 mil. Kč). Meziroční nárůst průměrného denního zůstatku na účtech státních finančních aktiv dosáhl výše 62,8 mld. Kč a byl ovlivněn především nárůstem zůstatku umořovacího účtu (o 60,1 mld. Kč; zde jde o rozdíl koncových stavů k 30.9.2012 a 2011, nikoli průměrných denních stavů).

Tabulka č. 14: Průměrné denní stavy souhrnných účtů státní pokladny (v mil. Kč)

Průměrné denní stavy*)	Saldo běž. hospodaření SR	Zůstatky účtů pro převod daní USC, SF a EU	Vkladové účty SFA	Účet řízení likvidity SP	Účet financování st. dluhu	Rezerv. fondy a FKSP OSS a zvláštní fondy	Celková pozice SP	Účet hospodaření SR	Souhrnné účty SP (zůstatek)
	1	2	3	4	5	6	7=1 až 6	8	9=7+8
leden - září 2012	-47 898	7 861	172 090	-1 53 214	0	22 114	953	-947	6
2011	-61 727	6 460	109 339	-55 354	0	1 838	556	-496	60
rozdíl	13 829	1 401	62 751	-97 860	0	20 276	397	-451	-54

*) počítáno na pracovní dny

¹¹ Účet „Hospodaření státního rozpočtu“ (ÚHSR) je oboustranným rozpočtovým účtem, na který se v poslední den roku převádí z umořovacího účtu částka určená na krytí deficitu státního rozpočtu (včetně odhadované rezervy na „dodatky“) z emisní činnosti MF. V případě nedostatku prostředků na umořovacím účtu se situace řeší vytvořením pasiva v potřebné výši na ÚFSD. V průběhu roku ÚHSR slouží rovněž k financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol (navýšením deficitu) z úvěrů EIB a ze SFA (nejedná se o výdaje kapitoly SD a OSFA). Věcně jde o financování výdaje jiné kapitoly, ke kterému dá kapitola SD nebo OSFA rozpočtovým opatřením povolení zvýšit výdaj. Kapitola výdaj provede, zvýší se schodek státního rozpočtu a ten je uhrazen buď z úvěru EIB anebo z účtu SFA, kdy výdaj z účtu aktiv představuje financující operaci a transfer (nikoliv příjem či výdaj státního rozpočtu).